View the original article

ПОЛІТИКА

Хто і навіщо атакує «Українську правду»: заява про стеження, реакція влади та медіаспільноти

Петро Кагуй

28 листопада 2026, 09:14

Головна редакторка «Української правди» Севгіль Мусаєва

Мільйони переглядів публікацій проти «Української правди» в Telegram, повідомлення про можливе стеження за журналістами та їхніми близькими, фінансові претензії з боку народного депутата. Головна редакторка видання Севгіль Мусаєва заявила про систематичний тиск на редакцію і пов'язала його з розслідуваннями щодо Давида Арахамії. Його речниця заперечує причетність депутата. Українські та міжнародні медійні організації закликають українську

владу розслідувати ситуацію. Що відомо і чому це важливо для свободи слова в Україні?

27 листопада головна редакторка **«Української правди» Севгіль Мусаєва** заявила про систематичний тиск на редакцію, її керівництво та журналістів-розслідувачів. УП пов'язує його з підготовкою матеріалів про голову парламентської фракції «Слуга народу» **Давида Арахамію**.

У колонці на сайті видання Мусаєва описала кілька епізодів: кампанію в Telegram, можливе стеження за журналістами та їхніми близькими, а також депутатське звернення щодо діяльності видавця.

Голова комітету Верховної Ради з питань свободи слова **Ярослав Юрчишин** у коментарі Радіо Свобода заявив, що описана Мусаєвою ситуація може кваліфікуватися як порушення статей 171 та 182 Кримінального кодексу України – перешкоджання професійній діяльності журналіста та порушення недоторканності приватного життя.

«Поки у мене немає інформації, що публічна позиція УП стала приводом для відкриття таких проваджень. Хоча точно мала б», – зазначив Юрчишин.

За його словами, «наведені факти можуть свідчити про системний тиск окремих представників влади на редакцію».

За свідченням Мусаєвої, із серпня **телеграм-канал «Труха Україна»** та його регіональні ресурси регулярно публікували матеріали проти УП і керівника відділу розслідувань **Михайла Ткача**. Наприкінці жовтня аналогічні тези почали з'являтися в кількох великих телеграм-каналах майже одночасно.

Журналіст-розслідувач Михайло Ткач під час виступу у Верховній Раді України (архівна світлина)

З 18 листопада кампанія, за твердженням Мусаєвої, набула масового характеру. 21 і 22 листопада незалежний моніторинг зафіксував 36 публікацій на 18 ресурсах мережі «Труха». За даними редакції, станом на 23 листопада вони сукупно набрали понад чотири мільйони переглядів.

Видання **«Бабель»** провело власний моніторинг і підтвердило масове поширення однотипних повідомлень каналами мережі. За спостереженнями редакції, в публікаціях, зокрема, виривали з контексту слова Михайла Ткача та намагалися представити його як захисника інтересів власника УП **Томаша Фіали**.

Мусаєва пов'язує активізацію кампанії з публікацією 18 листопада розслідування Михайла Ткача **«Коаліція рішучих». Хто насправді атакує НАБУ і САП»**. За її словами, кілька співрозмовників повідомили, що розміщення матеріалів проти УП та антикорупційних органів організовував посередник.

УП повідомляє про можливе стеження

Окремо Мусаєва заявила, що журналісти помічали автомобілі з оперативними номерними знаками, які супроводжували знімальну групу в Києві та за його межами. Такі автомобілі, за її словами, з'являлися й біля помешкань батьків співробітників редакції.

Зокрема, у Львові один із журналістів відділу розслідувань зафіксував три екіпажі, які, за даними УП, належали Службі безпеки України.

Посилаючись на джерела у правоохоронних органах, Мусаєва також заявила, що Давид Арахамія звернувся до **Антона Кравчука**, який керував внутрішньою безпекою СБУ, щодо стеження за журналістами видання.

Вона публічно попросила депутата пояснити, чи контактував він із Кравчуком і про що була їхня розмова. Від СБУ редакція очікує пояснення, чи залучали її співробітників до стеження, хто міг дати відповідну вказівку і з якою метою.

Служба безпеки України

У коментарі **«Детектору медіа»** Мусаєва уточнила, що ще влітку правоохоронці зверталися до компанії, яка надавала автомобілі в оренду знімальній групі, та натякали, що не варто надавати машини журналістам.

Видання «Детектор медіа» звернулося до Арахамії із запитаннями, чи спілкувався він із представниками СБУ щодо журналістів УП та чи має стосунок до інформаційних атак проти видання. Речниця парламентської фракції «Слуга народу» **Юлія Палійчук** на обидва запитання відповіла: «Ні».

На запитання, чи знав Арахамія про роботу журналістів над розслідуванням щодо нього, речниця сказала, що депутату відомо лише про те, що вже місяць його автомобіль супроводжують невідомі особи.

СБУ, за даними «Детектора медіа», на запит редакції не відповіла. Мусаєва зазначила, що УП поки не зверталася до правоохоронних органів із заявою про стеження.

Депутатське звернення щодо податків

Іншим проявом тиску Севгіль Мусаєва назвала депутатське звернення **Данила Гетманцева**, голови парламентського комітету з питань фінансів, податкової та митної політики, до видавця УП **Томаша Фіали**.

У зверненні, датованому 23 листопада, депутат посилається на конфіденційні джерела та стверджує, що видання співпрацює із 350 ФОПами. За його оцінкою, через оформлення відносин із ними як трудових бюджет міг би отримати 61 мільйон гривень.

За словами Мусаєвої, Гетманцев оприлюднив звернення у своєму телеграм-каналі наступного дня, ще до отримання відповіді видавця. Того ж дня УП опублікувала матеріал про бізнес Арахамії, підготовлений у співпраці з **Центром протидії корупції**.

Редакторка наголосила, що на момент підготовки відповіді видавець не мав акта перевірки чи податкового повідомлення-рішення, які підтверджували б наведені у зверненні порушення.

Гетманцев у коментарі «Детектору медіа» заявив, що не може розкрити джерела інформації про кількість ФОПів, які співпрацюють з УП. Він пояснив своє звернення роботою з детінізації економіки та наголосив, що не звертався до правоохоронців чи податкової, а намагався переконати платника сплачувати податки відповідно до законодавства.

Депутат назвав заяву Мусаєвої про тиск перебільшенням і заперечив, що звернення стосувалося редакційної політики.

Водночас у своєму телеграм-каналі Гетманцев заявив, що готовий реагувати на факти тиску на журналістів УП.

«Тиск на журналістів, стеження за ними та залякування з боку будь-яких служб – неприпустимі», – написав він.

«Усі ці фактори створюють атмосферу тиску на видання»

Шеф-редакторка «Детектора медіа» **Наталія Лигачова** у коментарі Радіо Свобода назвала заяву Севгіль Мусаєвої тривожною. Водночас вона наголосила, що частина наведених у ній фактів потребує верифікації. «Детектор медіа» вже звернувся до виконувача обов'язків керівника СБУ Євгена Поклада щодо заяв про можливе стеження за журналістами «Української правди» з боку спецслужби.

Водночас Лигачова зазначила, що медіаспільнота могла спостерігати хвилю негативних публікацій про «УП» у телеграм-каналі «Труха».

«Ці публікації точно не були дискусією аргументів з матеріалами «УП», а мали ознаки розповсюдження неверифікованої і в деяких випадках конфіденційної інформації, стосувалися не публікацій, а особистостей журналістів та власника видання Томаша Фіали», – зауважує вона.

Шеф-редакторка «Детектора медіа» Наталія Лигачова

Окремо Лигачова прокоментувала звернення голови парламентського Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Данила Гетманцева щодо особливостей співпраці «Української правди» з авторами та грантового фінансування. Саме по собі таке звернення, за її словами, можливе в правовій державі. Однак вона звернула увагу на спосіб його публічного супроводу.

«Але от його миттєвий супровід ним же в Телеграмі також носив явно провокативний та безапеляційно-звинувачувальний характер», – зазначила Лигачова.

За її словами, «усі ці фактори в сумі, безумовно, створюють атмосферу тиску на видання, залякування його співробітників».

Крім того, така ситуація може підважувати сприйняття незалежності редакційної політики «Української правди» серед аудиторії – зокрема, створювати враження, що журналісти виконують вказівки власника.

Особливе занепокоєння Лигачової викликає те, що Мусаєва пов'язує описані події з розслідуваннями УП щодо представників влади. Вона наголосила, що в демократичній правовій державі саме влада має гарантувати медіаплюралізм і свободу слова.

«Представники влади можуть погоджуватись або не погоджуватися з публікаціями медіа. Але при цьому мають гарантувати їхнє право на безперешкодну діяльність, в тому числі і жорстко критичного характеру. А всі суперечки та незгода з наведеною інформацією мають вирішуватися лише у правовий спосіб», – зазначила шеф-редакторка «Детектора медіа».

Для запобігання подібним ситуаціям Лигачова вважає необхідною реакцію парламентського Комітету з питань свободи слова. Комітет міг би запросити згаданих у заяві осіб на засідання для надання пояснень і відкритої дискусії з представниками «Української правди».

Важлива також реакція медійної спільноти, розголос, зауважує вона.

Лигачова хотіла б почути і «публічну реакцію президента, як гаранта Конституції» – якщо наведені Мусаєвою факти підтвердяться, передусім щодо можливого стеження за журналістами з боку СБУ.

«Держава має або аргументовано спростувати всі наведені факти. Або ж ефективно запобігти їх повторенню», – підсумувала Наталія Лигачова.

Заклики до розслідування

Національна спілка журналістів України закликала Державне бюро розслідувань перевірити повідомлення про можливе стеження за журналістами УП. Спілка також очікує публічного пояснення від СБУ щодо можливої участі її співробітників та закликала Арахамію відповісти на заяви редакції, а Гетманцева – утримуватися від дій, які можуть сприйматися як тиск на видання.

Американський **Комітет захисту журналістів (CPJ)** також закликав українську владу оперативно та незалежно розслідувати повідомлення про стеження, з'ясувати, хто міг його санкціонувати, та притягнути до відповідальності винних у незаконних діях. Організація повідомила, що звернулася до СБУ за коментарем, але не отримала відповіді.

Директорка **Інституту масової інформації (IMI) Оксана Романюк** у своєму дописі у фейсбуці звернула увагу на ширший контекст. За її словами, «IMI фіксує цього року збільшення кількості порушень свободи слова з українського боку», а основною мішенню стають журналісти-розслідувачі, які пишуть про корупцію та владу.

Романюк висловила занепокоєння, що поєднання зовнішнього спостереження, анонімних Telegram-кампаній та фінансових претензій може стати типовим інструментом тиску на медіа.

Журналістка-розслідувачка видання The Kyiv Independent **Аліса Юрченко**, припустила, що ситуація навколо УП може спонукати журналістів різних редакцій об'єднати зусилля для спільних розслідувань.

«Я відчуваю не лише дежавю, а й сильний творчий порив після читання заяв про тиск на УП і стеження за командою. Думаю, не одна я», – написала вона у фейсбуці.

Виконавчий директор Міжнародного фонду «Відродження» **Олександр Сушко** назвав «Українську правду» одним із важливих елементів української демократії та наголосив на історичному значенні видання.

«Зараз «Українська правда» – не просто медіа, а одна з несучих конструкцій української демократії. Це може комусь не подобатися, але ситуація навколо УП слугує де-факто індикатором стану справ з нашою свободою і взагалі покажчиком вектора руху країни», – наголосив він.

Що далі робитиме УП

Севгіль Мусаєва повідомила, що поінформувала міжнародні правозахисні організації про ситуацію, зокрема Комітет захисту журналістів, «Репортерів без кордонів» та Amnesty International.

Редакція заявляє, що продовжить розслідування щодо впливу Давида Арахамії на державні рішення та захищатиме своїх співробітників. Мусаєва також наголосила, що видання публічно називатиме тих, чию причетність до тиску зможе довести.

Наразі повідомлення про можливе стеження потребують офіційної перевірки. Відповіді СБУ та результати можливого розслідування мають встановити, чи були незаконні дії щодо журналістів і хто міг бути до них причетний.

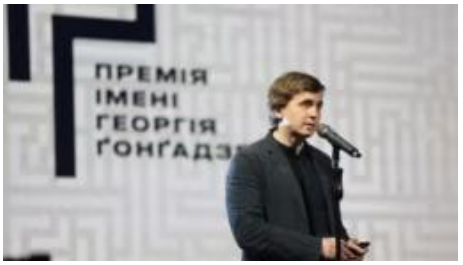
- «Українська правда» вже не вперше заявляє про тиск з боку представників влади. У жовтні 2024 року редакція заявляла про системний тиск з боку Офісу президента, зокрема про блокування спілкування представників влади з журналістами видання та спроби перешкодити його співпраці з рекламодавцями. Радник президента з питань комунікацій Дмитро Литвин тоді заперечив звинувачення.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

В «Українській правді» заявили про стеження за журналістами і «систематичний тиск»

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Поліція Відня відпустила журналіста Михайла Ткача, його колега поранений – «Українська правда»

Петро Кагуй

На Радіо Свобода працює з серпня 1994 року. Останнім часом виконує функції вебредактора. Позаштатний автор публікацій. Закінчив історичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка.

Україна | Політика | Суспільство

© Радіо Свобода, 2026 | Усі права застережено.